

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра політології

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ**

Міжнародні організації

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Політологія. Національна безпека»

Спеціальність 052 Політологія

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 7 від 07 грудня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023 __

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Міжнародні організації та безпекові інститути
Викладач (-і)	Москалюк Михайло Федорович
Контактний телефон викладача	067 907 94 56
E-mail викладача	moskaljuk62@ukr.net
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	<u>3</u> кредити ЄКТС, <u>90</u> год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	2 год. на тиждень згідно розкладу
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Курс «Міжнародні організації» є складовою частиною вивчення сучасних світових політичних процесів. Він надає можливість студентам отримати знання про міжнародні організації, їх специфіку, роль, функції у світовій безпековій архітектурі. Курс є важливою складовою частиною комплексу дисциплін, знання яких необхідно фахівцеві зі спеціальності «політологія», зокрема ОПП «Політологія. Національна безпека». Міжнародні організації є дієвим регулятором міжнародних відносин, зокрема, в політичній, економічній, соціокультурній, безпековій та інших сферах. Їх значення як інституційних одиниць міжнародної політики дедалі зростає. Сьогодні практично всі держави світу – від найпотужніших до невеликих і таких, геополітичний статус яких ще невисокий, – сполучаються у світовій мережі міжнародних організацій. Процес глобалізації, що невинно поширюється й охоплює практично усі сфери міжнародної діяльності, створює умови для формування наднаціональних структур регулювання політичних відносин, і міжнародні організації є найактивнішим інструментом такого регулювання. Актуальність вивчення дисципліни визначається також сучасною складною геополітичною ситуацією у світі, спричиненою повномасштабною агресією росії проти України. У зв'язку з цим суттєво зріс запит на ефективність діяльності сучасних міжнародних організацій та безпекових інститутів.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Метою вивчення навчальної дисципліни «Міжнародні організації» є отримання знань про еволюцію, засади, специфіку функціонування міжнародних організацій в умовах трансформації сучасного світу та відпрацювання нових механізмів ефективної співпраці політичних акторів у міжнародному просторі; вироблення навичок системно-прогностичного аналізу особливостей практики діяльності міжнародних організацій в умовах політичної дійсності сучасного світового порядку . Основними завданнями вивчення дисципліни «Міжнародні організації» є: 1) засвоїти категоріально-понятійний апарат дисципліни; 2) зрозуміти причини та чинники, що обумовили створення міжнародних організацій; 3) аналізувати еволюцію та прогнозувати перспективи діяльності міжнародних організацій; 4) визначити завдання, напрямки та структурно-функціональні особливості їх діяльності; 5) з'ясувати роль міжнародних організацій у сучасному світі; 6) визначити зміст і характер взаємодії України з міжнародними організаціями, особливо в контексті сучасних актуальних викликів та загроз, насамперед на тлі російсько-української війни.	
4. Компетентності	

Інтегральна компетентність.

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній сфері, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів політичної науки.

Загальні компетентності:

ЗК-1. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК-6. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК-5. Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

СК-6. Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

СК-10. Здатність аналізувати та розуміти сучасний стан і тенденції розвитку міжнародних відносин, їх вплив на національну безпеку держави, об'єктивний характер європейських та євроатлантичних інтеграційних процесів, шляхи досягнення сумісності із збройними силами країн Організації Північноатлантичного договору (НАТО).

СК-11. Здатність аналізувати основні проблеми забезпечення сфер національної безпеки, зрозуміло надавати оцінку тенденціям розвитку державної політики у сферах національної безпеки, аналізувати доктрини та стратегії національної безпеки іноземних держав та визначати потенційний негативний вплив їх реалізації на національну безпеку України.

СК-12. Здатність щодо усвідомлення функцій держави, реалізації цих функцій, правових основ цивільного захисту, дотримання основних принципів здійснення державної політики з питань цивільного захисту.

5. Результати навчання

РН-11. Застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.

РН-12. Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

РН-13. Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

РН-17. Використовувати законодавство, вітчизняний та зарубіжний досвід у сферах забезпечення національної безпеки, здійснювати науковий аналіз її сучасного стану.

РН-18. Виявляти загрози національній безпеці держави у відповідних сферах, тенденції розвитку подій та прогнозувати розвиток сценаріїв виникнення надзвичайних ситуацій (аварій, катастроф тощо), узагальнювати та аналізувати причини їх виникнення, розробляти та організовувати проведення заходів із протидії актуальним і потенційним загрозам.

6. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
7	052 Політологія	IV	Вибірковий	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		кількість год.		
		лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Вступ до курсу. Міжнародні організації як складова системи регулювання міжнародних відносин.		2	2	4
Тема 2. ООН як глобальна міжнародна організація.		2	2	8
Тема 3. Спеціалізовані установи в системі ООН.		2	2	8
Тема 4. ЄС як міжнародна організація.		2	2	8
Тема 5. Військово-політичні організації та блоки: Організація Північного договору (НАТО) і Шанхайська організація співробітництва (ШОС).		2	2	8
Тема 6. Організація безпеки і співробітництва в Європі(ОБСЄ).		2	2	8
Тема 7. Рада Європи як міжнародна організація.			2	8
Тема 8. СНД і ГУУАМ: становлення та особливості функціонування.			2	8
Тема 9. Агресія Росії проти України як каталізатор трансформації міжнародних безпекових організацій			2	
ЗАГ.:		12	18	60
7. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Структура розподілу балів в межах аудиторно-самостійної роботи студентів: 1) усні відповіді на семінарських заняттях – 70 балів; 2) індивідуальна робота: підготовка та захист реферату з обраної теми– 15 балів; 3) тестова контрольна робота – 15 балів Загальна кількість – 100 балів. Підсумковий контроль – залік.			
Вимоги до письмових робіт	Письмова контрольна робота є обов'язковою до виконання. Отримані студентом бали (максимум 15 балів) впливають на виставлення підсумкової оцінки. Письмова контрольна робота виконується виконується на останньому семінарському занятті. У випадку, якщо студент з якихось причин не написав контрольної роботи, він вважається таким, що не виконав повний обсяг навчального навантаження, передбаченого навчальним планом з даної дисципліни.			

	Реферативна робота виконується у друкованому форматі на аркушах А – 4. Обсяг - 12-15 сторінок, шрифт-14, інтервал-1,5, поля: зліва, зверху, знизу – 20 мм, справа – 15 мм. Список літератури подавати наприкінці тексту за алфавітом. Посилання на використані джерела - в тексті в квадратних дужках, де перша цифра - позиція у списку літератури, а друга – номер сторінки, наприклад, [8, с. 12]. Структура написання реферату: вступна частина; аналіз використаної літератури по темі (2-3 абзаци); характеристика обраної теми та перспективність її дослідження; визначення основних параметрів викладу матеріалу; наведення ілюстрованого матеріалу, що підтверджує аргументаційну базу; висновки; список використаної літератури. У випадку глибокого розкриття проблеми з відображенням авторської
	позиції реферат оцінюється 13 – 15 балами; обґрунтоване розкриття теми: 9 – 12 балів; неповне розкриття теми: 8 – 11 балів; високий рівень компілятивності: 5 – 7 балів; розкриття лише одного аспекту дослідженого предмету: 1 – 4 бали. Враховується також: -складність обраної теми; -зміст, теоретичне узагальнення, обґрунтованість висновків; -кількість використаних джерел і літератури; -рівень знань з досліджуваної теми.
Семінарські заняття	Тема 1. Завдання та загальні принципи діяльності міжнародних організацій(2 год.) Тема 2. ООН як глобальна міжнародна організація(2 год.) Тема 3. Спеціалізовані установи в системі ООН (2 год) Тема 4. ЄС як міжнародна організація (2 год.) Тема 5. Військово-політичні організації та блоки: НАТО і ШОС (2 год.) Тема 6. Організація безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ) (2 год.) Тема 7. Рада Європи як міжнародна організація (2 год.) Тема 8. СНД і ГУУАМ: становлення та функціонування (2 год) Тема 9. Агресія росії проти України. Тестова контрольна робота (2 год.) Оцінювання знань студентів на семінарських заняттях проводиться за п'ятибальною шкалою: 5 балів студент отримує за вичерпну бездоганну відповідь із наведенням двох і більше прикладів на підтвердження теоретичного положення, яке розглядається. 4 бали – за повну відповідь із наведенням двох і більше прикладів проте з однією-двома змістовими неточностями. 3 бали – за неповну правильну відповідь, або таку, що містить ряд змістових неточностей чи невірно наведені приклади або їх відсутність. 2 бали – за часткову, з грубими недоліками відповідь, або за її неадекватність завданню чи відсутність взагалі. Пропонуються наступні форми роботи на семінарських заняттях: виступ, опонування, доповнення, участь у дискусії. При цьому враховуватимуться лише логічно обґрунтовані виступи, альтернативні тези, змістовні доповнення, що дійсно сприятимуть розгляду проблемних питань. Студент (-ка) повинен (-а) мати не менше трьох оцінок за семінарські заняття, що у підсумку визначають середній арифметичний бал і виставляються в журналі окремою графою (максимальна кількість балів за роботу на семінарських заняттях -70).

Умови допуску до підсумкового контролю	Якісне виконання: 1) тематики семінарських занять. Для цього необхідно якісно готувати конспекти семінарських занять. 2) однієї індивідуальної роботи. Виконання реферативного завдання передбачає якісну пошукову працю, творчий підхід до оформлення студентом (-кою) індивідуальної роботи. Студент (-ка) допускається до підсумкового контролю за умови відпрацювання усіх «заборгованостей» та набору 26 і більше балів.
Підсумковий контроль	Залікова (тестова) контрольна робота. Кількість тестових завдань – 50. Тести побудовані за схемою: 4 завдання, з яких одна правильна відповідь. Максимум – 10 балів. Загальна сума отриманих балів– 100

8. Політика курсу

Письмові роботи:

Письмові роботи виконуються студентом самостійно у вигляді відповідей на тестові завдання. Пропонується чотири варіанти відповідей із зазначенням однієї правильної. Письмова робота виконується на останньому занятті.

Академічна доброчесність: Підготовлені індивідуальні завдання у вигляді рефератів перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час виконання контрольних робіт, письмових завдань та тестування є заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв, планшету чи іншого мобільного пристрою), призводять до не зарахування результатів або не складання тестування відповідно до Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. У випадку виявів недобропорядної поведінки, академічної недоброчесності(списування), викладач пропонує студентові (-ці) повторно виконати необхідний вид роботи. З поважних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись дистанційно за умови погодження із керівником курсу.

Відвідування занять

Студент, який навчається за індивідуальним графіком виконує початковий план у строгій відповідності із затвердженими вимогами та термінами. Політика навчального курсу передбачає перездачу усіх невиконаних завдань у випадку пропущених занять без поважних причин. За умови відсутності студента (-ки) на заняттях або ж невчасного виконання завдань студенту пропонується у визначений викладачем день і час відпрацювати пропущені заняття.

Неформальна освіта: порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу (наприклад, результати проходження курсів з лінгвістики на платформах Coursera, UdeMy, наявність сертифікатів, котрі підтверджують проходження відповідних професійних курсів / тренінгів, тощо) регламентується Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Повторне вивчення дисципліни: студент, який не набрав 50 балів за відомістю №3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS або відраховується з навчального закладу.

Наприкінці курсу студенти мають можливість надати відгуки та пропозиції щодо якості викладання дисципліни на сайті <https://d-learn.pnu.edu.ua>

8. Рекомендована література

- Бугай Ю. Україна – НАТО. К., 2001
- Голуб Н.В. Україна та міжнародні організації. К., 2010.
- Гірман А. Інтеграція у міжнародних відносинах. *Регіональні студії*. 2022. № 28.
- Віднянський С. Об'єднана Європа : від мрії до реальності. К., 2011.
- Мартен Д. Метаморфози світу: соціологія глобалізації / Д. Мартен, Ж.-Л. Мецжер, Ф. Пьер. К., 2005.
- Матюшенко І.Ю. Євроінтеграція України в системі міжнародної економічної інтеграції: навч. посібн. / І. Ю. Матюшенко, С. В. Беренда, В. В. Резніков. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015.
- Міжнародні організації: навч. посібник / [за ред. Ю. Г. Козака, В.В. Ковалевського, Н. С. Логвінової. К., 2009.
- Міжнародні організації: кредитно-модульний курс: навч.-метод. посібник / Т.В. Андросова [та ін.]. Харків, 2013.
- Міжнародні організації. Кредитно-модульний курс : Навч. посібник / За ред. Козака Ю. Г. К., 2011.
- Мокій А. І., Яхно Т. П., Бабець І. Г. Міжнародні організації : Навч. посібник. К., 2011.
- Москалюк М. Безпекові інститути України в умовах воєнного стану. *Демократичні трансформації в державах Центрально-Східної Європи та Україні в умовах викликів та загроз*: збірник матеріалів Всеукраїнської наук.-практ. конференції (Світязь, 17-18 травня 2024 р.) / за заг. ред. В. І. Бортнікова, В. В. Бусленка. Луцьк: Вежа-Друк, 2024.
- Словник-довідник Європейського Союзу. К., 2001.
- Хорошковський В.І. Співробітництво України з міжнародними фінансовими організаціями: еволюція, теорія, практика: Монографія. К., 2002.
- Шаповалов А. В., Єременко А. К., Колосова В. П. та ін. Україна в Міжнародному банку реконструкції та розвитку / за заг. ред. В. С. Стельмаха. К., 2001.
- Шевчук В. О. Міжнародна економіка: теорія і практика. Львів, 2003.
- Яхтенфукс М. Європейська інтеграція / М. Яхтенфукс, Б. Колер-Кох; [пер. з нім. М. Яковлева]. К., 2007.
- Fruhbrodt Lutz. Wirtschaftsentwicklung in den USA. Informationen zur politischen Bildung. USA: Geschichte, Gesellschaft, Wirtschaft. 3.Quartal 2000. Heft 268.
- Fritzler Marc. Freihandelszonen. Heyne Sachbuch Nr.19/ 4101. Internationale Organisationen. Munchen: Wilhelm Heyne Verlag, 1996.

Ресурси курсу

- Дністрянський М. С. Геополітика [Електронний ресурс] : навч. посіб. Львів, 2011. URL : http://old.geography.lnu.edu.ua/Strukt/Biblio/alphavit/Ukr/Ukr_D/Dnistrrians_kyi/geopolityka.pdf
- Організації Об'єднаних Націй. URL: <http://www.un.org/ru/index.html>.
- Офіційний сайт НАТО. URL <https://www.nato.int/>.
- Офіційний сайт Ради Європи. URL: <https://www.coe.int/>.
- Представництво ООН в Україні. URL: <http://un.org.ua/ua/>.
- Сайт ЮНЕСКО. URL: <http://whc.unesco.org/en/list>.
- Група Світового банку [Електронний ресурс]. URL: <https://www.worldbank.org/en/home>
- Міжнародний банк реконструкції і розвитку (МБРР) [Електронний ресурс]. URL: www.worldbank.org/ibrd
- Конференція ООН з торгівлі і розвитку (ЮНКТАД) [Електронний ресурс]. URL: www.unctad.org
- Конференція ООН щодо права міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ). [Електронний ресурс]. URL: www.uncitral.org
- Асоціація країн Південно-Східної Азії (АСЕАН) [Електронний ресурс] .URL: www.aseansec.org
- Організація економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР) [Електронний ресурс]. URL: www.oecd.org
- Організація країн-експортерів нафти (ОПЕК) [Електронний ресурс]. URL: www.opec.org
- Офіс Ради Європи в Україні [Електронний ресурс]. URL: <http://www.coe.kiev.ua/> 20.
- Офіційний сайт Європейського Союзу [Електронний ресурс]. URL: <http://europa.eu/>
- Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду [Електронний ресурс]. URL: <http://www.imf.org>
- Офіційний сайт Міжнародної організації з міграції [Електронний ресурс]. URL: <http://www.iom.int>
- Офіційний сайт ООН [Електронний ресурс]. URL: <http://www.un.org/> 26. Офіційний сайт

Викладач: Москалюк М. Ф., доцент кафедри політолог